

Intervenció de Sebastià Serra Busquets*

D'entrada, he d'afirmar la gran importància que té el fet que resideixin de forma permanent a les Illes Balears molts de milers de ciutadans d'Alemanya, Gran Bretanya, Itàlia, França, etc. Les Illes Balears han esdevingut, al llarg del segle XX, un centre turístic, d'oci i de residència de molts ciutadans de la Unió Europea. Les influències socials i culturals s'han donat, si bé amb prou contradiccions.

És evident, però, que l'economia i la societat a les Illes Balears, en distintes etapes del segle XX, van tenir processos de forta relació amb aspectes d'Europa occidental.

El model de democràcia política, les polítiques socials, els drets humans, les migracions, les importacions i exportacions, el contraban, el turisme de viatgers, el turisme de masses, el turisme residencial, etc., s'han desenvolupat en el nostre marc mediterrani, al mediterrani nord-occidental, al sud d'Europa, a partir de la realitat que ha estat i és Europa.

* Sebastià Serra Busquets és catedràtic d'història contemporània a la Universitat de les Illes Balears i un dels fundadors del Partit Socialista de Mallorca. Ha publicat, entre altres obres, *L'esquerra nacionalista a Mallorca, 1900-1936* (1986), *Els elements de canvi a la Mallorca del segle XX* (2001). Ha estat coordinador dels llibres *Turisme, societat i economia a les Balears* (1994), *El Segle XX a les Illes Balears* (2000), *El moviment associatiu a les Illes Balears des de finals del segle XIX fins al final de la dictadura franquista* (2003), *La immigració, països emissors i les Illes Balears* (2003).

Des dels anys seixanta del segle XX els grans canvis demogràfics, econòmics i socials, ens anaven acostant al model europeu occidental. Era un camí obert que s'havia de recórrer i que, encara a hores d'ara, no s'ha acabat.

Els impactes ideològics, els costums, el consum, són aspectes que han tengut una gran influència i que s'han anat desenvolupant a ritmes desiguals.

L'actualitat a les Illes Balears respecte a la Unió Europea es mou en uns paràmetres de preocupació concreta sobretot per la reducció de les ajudes europees en els propers set anys. La Direcció General d'Economia del Govern de les Illes Balears ha fet públic a començaments de l'any 2007 que els fons europeus deixen d'afavorir les Balears i per al període del 2007 al 2013 està previst que deixin de rebre 196,6 milions d'euros en relació amb les xifres del 2000 al 2006 i, anuncia que hi haurà una pèrdua d'inversió global de 307 milions. Dels fons de cohesió, 175,3 milions d'euros, Balears ja no gestionarà cap cèntim d'ajudes de manera directa. Els nous criteris són creixement sostenible, millorar i crear ocupació i augmentar la productivitat basant-se en I+D+i.

Això sí, cap municipi quedarà exclòs de rebre els FEDER o FSE, ja que no es basen aquestes ajudes en criteris territorials.

La insularitat, una de les reivindicacions clàssiques del Govern de la CAIB, si bé és indiscutible, s'ha trobat amb algunes dificultats com és ara que la renda per capita elevada ens exclogui, la no-consideració d'ultraperifèrics i el fet de les distàncies. Balears no ha pogut accedir al règim especial de què gaudeixen altres arxipèlags.¹

Els indicadors de la convergència en renda per habitant, de nombre de turistes, d'immigració, de creixement de la població i d'ocupació, són prou significatius a hores d'ara. Esmentarem les dades de convergència en renda regional. L'any 2004 les Illes Balears tenen un índex de 105,55, partint de base 100 de la Unió Europea dels quinze. Aquest indicador ens situa per darrere de la Comunitat de Madrid, que seria la primera amb un índex de 111,14, Euskadi amb un 111,11, la tercera, la Comunitat Foral de Navarra amb 110,39 i la que fa quatre seria les Illes Balears. Catalunya estaria situada en un 103,75 i el País Valencià en 91,33.

El que també és significatiu, però, és que aquest índex ha davallat respecte a l'evolució des del 1985. Aquest any, Balears tenia un índex de 114,06; l'any 1990, 127,25; l'any 1995, 109,72, i l'any 2000, 109,91.²

Ha estat significativa, recentment, la intervenció del president del Govern de la CAIB, Jaume Matas, a la XXIII Assemblea General de l'Assemblea de les Regions d'Europa (ARE), celebrada a Palma els dies 9 i 10 de novembre de 2006. La visió del president del

1. *Diari de Balears* (2 gener 2007).

2. Sonia PIEDRAFITA *et al.*, *Veinte años de España en la Unión Europea (1986-2006)*, Madrid, Real Instituto Elcano i Parlament Europeu, Comissió Europea, 2006.

Govern és que l'ARE està funcionant molt bé i que la situació de les Illes Balears és gairebé immillorable. Afirmar que el benestar i la prosperitat són una característica de les Illes Balears. L'única problemàtica que planteja fa referència a la immigració. Fa referència al passat emigratori i al gran potencial immigratori actual i fa esment també de la importància que té per a Balears el turisme residencial. L'única reivindicació que planteja és la necessitat que els ens locals i regionals participin en les polítiques d'immigració. Afirmar que les regions juntament amb els estats i la Unió Europea, han de garantir una «immigració ordenada i regular».

El conseller de Treball i Formació, Cristòfol Huguet, en la seva intervenció, fa referències concretes a dades immigratòries. Assenyala que Balears és la comunitat autònoma amb més proporció de població estrangera, un 15,9 % l'any 2005. En la seva exposició fa referència a les dades de totes les comunitats autònomes a l'any 2005: Madrid, 13,1 %; País Valencià, 12,4 %; Múrcia, 12,4 %, i Catalunya, 11,4 %.

Les anàlisis que la Comissió Europea venia realitzant des dels anys noranta respecte de les Illes Balears, incideixen en el fet que forma part de l'arc mediterrani, en la seva condició insular, en l'alt nivell del PIB per habitant i en el seu fort creixement durant les darreres dècades. Els habitants de les Illes Balears tendrien més poder adquisitiu i una taxa d'atur més baixa que la resta de regions de l'arc mediterrani, tant de les de l'Estat espanyol, com de les de l'Estat francès com de les de l'Itàlia. Però, al mateix temps, s'assenyalen un conjunt de punts febles: l'existència d'un desequilibri territorial, d'un desequilibri sectorial i d'un desequilibri temporal.

Les institucions comunitàries, suggereixen la conveniència d'una diversificació de l'estructura sectorial de l'economia. Plantegen, també, la necessitat de protecció dels recursos naturals i la necessitat de donar un fort impuls a la formació i a la professionalització dels recursos humans.³

A partir del diagnòstic esmentat i d'un conjunt d'iniciatives de les institucions polítiques i del món patronal i empresarial, s'havien aprovat un conjunt d'ajudes europees per a les Illes Balears, que es sintetitzen d'aquesta manera:

3. Juan Francisco CORONA, *Les Balears a la UE*, Barcelona, Comissió de les Comunitats Europees, 1999. Vegeu també *La aplicación de los recursos estructurales en las comunidades autónomas españolas en el período 2000-2006*, Madrid, Comisión Europea, 2002.

TAULA 1. *Ajudes europees a les Balears*

<i>Programa operatiu</i>	<i>Període d'aplicació</i>	<i>FEOGA - O</i>	<i>FEDER</i>	<i>FSE</i>	<i>Total</i>
5B	1994-1999	18.961.875	18.453.176	10.601.300	48.016.351,00
Objectiu 2	1997-1999		12.927.882	2.240.000	15.167.882,00
Total	18.961.875	31.381.058	12.841.300	63.184.233	

TAULA 2. *Ajudes europees a les Balears*

<i>Programa operatiu</i>	<i>Període d'aplicació</i>	<i>IFOP</i>	<i>FEDER</i>	<i>FSE</i>	<i>Total</i>
Objectiu 2	2000-2006		94.016.874		94.016.874
Objectiu 3	2000-2006			34.366.446	34.366.446
IFOP	2000-2006	10.528.260			10.528.260
Total		10.528.260	94.016.874	34.366.446	138.911.580

TAULA 3. *Ajudes europees a les Balears*

<i>Fons de Cohesió</i>	<i>Anualitat</i>	<i>Tram central</i>	<i>Tram autonòmic</i>	<i>Tram local</i>	<i>Total</i>
	2000		9.899.600		9.899.600
	2001			16.104.456	16.104.456
	2002		13.664.258	5.840.267	19.504.525
	2003	55.327.556	5.288.064		60.615.620
	2004	25.100.226			25.100.226
	2005		7.127.991		7.127.991
Total		80.427.782	35.979.913	21.944.723	138.352.418

TAULA 4. *Ajudes europees a les Balears*

FEOGA - O	2000-2005	2.340.595
FEOGA - G	2000-2005	131.811.165

FONT: Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació del Govern de les Illes Balears, 17 de juliol de 2006.

L'anàlisi que a hores d'ara es pot fer de l'aplicació d'aquestes importants ajudes a les Illes Balears és ben diversa. La comarca del Raiguer, de Mallorca, es va veure beneficiada per un

conjunt de programes concrets de l'objectiu 2, sobretot des del 1986 fins al 2002. Els centres de formació, una certa reactivació industrial, la investigació i el desenvolupament, les noves tecnologies i la recuperació de zones comercials van ser un fet.

La rehabilitació de zones urbanes ha estat relativament important, sobretot a Palma.

Un conjunt de perspectives econòmiques i socials s'havien obert i alguns programes socials com el d'integració de persones amb especials dificultats d'inserció laboral, es van posar en marxa. No es va corregir, però, la tendència a la baixa de l'agricultura i de la indústria, ni la forta tendència a l'alça de la construcció i els serveis.

És, potser, el moment de plantejar-nos interrogants respecte a l'Europa social l'Europa dels pobles, i certs interrogants respecte al benestar social en general i la solidaritat.

Dels plantejaments dels governs de les Illes Balears des del 1983 fins a l'actualitat respecte a la integració europea, en són significatives les referències en els debats d'investidura en el Parlament de les Illes Balears.

El 1983, en el discurs d'investidura del que fou primer i quatre vegades consecutives president del Govern de les Illes Balears, el conservador Gabriel Cañellas, es refereix a la integració europea ja com una realitat. Fa aquest primer apunt a Europa dins l'exposició de la seva política universitària.

Concretament apunta:

[...] hem de plantejar amb imaginació i audàcia una versió de la Universitat de les Illes Balears que no té per què coincidir amb la malalta versió de la universitat espanyola en general, ni hi ha cap raó perquè imbricant infraestructura turística, imatge mundial de les nostres illes, institucions socials i Administració autonòmica, no puguem cercar models universitaris que, com a Bolonya o Estrasburg, inspirin una projecció universitària internacional on els cursos monogràfics, seminaris de dret comparat, o la profundització de la realitat europea dins la qual estam encaminats, siguin part important de la realitat universitària balear.

L'any 1987, trobam una referència exhaustiva al que comença a suposar per a l'Administració autonòmica el procés d'integració europea. El president Cañellas defineix la balearitat en termes d'integració i projecció exterior que, diu, va més enllà del concepte purament nacional. Apunta que Balears ha de seguir el camí d'Europa, un camí pel qual «s'ha llançat el Govern en els darrers anys, en la integració a les estructures del Consell de les Regions d'Europa».

Dins aquest àmbit ressalta que, en reconeixement d'aquesta vocació europeista de Balears, s'ha confiat a l'Administració autonòmica l'organització i el funcionament dels assumptes relacionats amb el turisme, concretament la Delegació Permanent per al Turisme del Consell de les Regions d'Europa.

Es proposa integrar la CAIB en els circuits comunitaris en matèria de turisme per tal que sigui escoltada a l'hora d'elaborar la política europea del sector i també perquè pugui acce-

dir de ple dret als Fons Estructurals comunitaris, font important de finançament de les infraestructures de les Balears.

Dins l'àmbit de l'agricultura, assenyalava el repte que per ell constitueix la modernització i reestructuració del sector en tant que és un dels que més directament pateix les conseqüències derivades de l'adhesió a la CEE.

També dins l'àmbit dels transports es refereix als nous condicionaments comunitaris imposats en la matèria. Concretament esmenta l'adaptació que s'haurà de fer de la regulació de les professions relacionades amb el sector a les noves directives comunitàries.

A la tercera legislatura, es planteja que:

[...] grans reptes a la fi del mil·lenni fan necessari un canvi sobretot dels aspectes econòmics i del turisme, dependents de l'exterior.

Dins aquesta dinàmica de canvi té una importància cabdal la relació amb Europa i més concretament la relació amb la CEE i, si bé és cert que estam davant una vacil·lació permanent dels estats membres respecte de la unitat econòmica i monetària —de la integració política ja no en parlem!—, d'una manera o d'una altra, la integració és imparable a mitjà termini. També és clar que les polítiques regionals de la CEE es van consolidant i, encara que formalment i jurídicament, la Comunitat és i serà una comunitat d'estats, a la pràctica, i cada vegada més, va cap a una comunitat de regions i, dins les cent seixanta-sis regions n'hi ha de tot tipus (riques, pobres, centrals i perifèriques).

Balears és una regió petita, de caire econòmic mitjà, clarament perifèrica i a primera vista lluny dels eixos de desenvolupament que es configuren.

Parla de l'eix carolingi i d'un segon que comprendria la vessant sud d'Europa.

Fa èmfasi en la necessitat de fer alguna cosa en tant que hi ha el perill de quedar «defora del gran mercat que es va conformant i, en conseqüència, quedaria consolidada la nostra condició perifèrica, amb una certa marginalitat econòmica. Tenim la necessitat de quedar integrats dins l'eix mediterrani que a partir de les infraestructures viàries i de proveïment energètic es va creant, perllongant-se cap a València i Catalunya». «Europa s'ha de recolzar en les regions a part de en els estats per temes de defensa, sistema monetari, etc. Per tant és imprescindible cercar la funció de Balears dins l'estratègia mediterrània que ve configurant-se i pot representar un actiu important dins aquesta macroregió.»

En aquest sentit veu la discontinuïtat geogràfica com un handicap però que malgrat tot es pot suplir amb la infraestructura aèria i la de les comunicacions. Així i tot apunta que s'ha de saber aprofitar aquesta realitat i fer que aquest handicap es positivitzi i que, de fet, reforci les singularitats de les Balears i les diferenciï d'altres llocs.

Com a singularitats destaca el fet que és una regió privilegiada des del punt de vista de la qualitat de vida, assenyalant-lo com el principal avantatge competitiu. «L'entorn valuós, el clima mediterrani, la mentalitat oberta de la gent, el fet d'estar a prop de les principals ciutats europees encara que manqui millorar les infraestructures, equiptaments, serveis, etc.»

Segons els paràmetres utilitzats per la Comunitat, Balears queda fora dels grans paquets d'ajuda regional (fons estructurals, etc.) però hi ha una voluntat manifestada pel president en aquest discurs per continuar lluitant per tal que es consideri la problemàtica específica de les zones insulars d'Europa, que en aquell moment estava en fase d'estudi. «No podem limitar-nos als temes turístics. Especialitzar-nos encara més en la prestació de serveis a l'àmbit europeu significa alguna cosa més que dedicar-se al turisme. El nostre projecte passa pel foment d'un turisme de més qualitat i per la consolidació d'un turisme de segona residència. Això és així i és una de les cartes importants a jugar, si bé no és l'única.»

Finalment dins un altre àmbit diu que: «[...] Cal reforçar la inserció del país en els corrents de creixement econòmic que representa l'alta tecnologia. Per això hem elaborat una estratègia de desenvolupament i d'innovació tecnològica que serveixi per situar Balears al nivell de les regions més dinàmiques a l'Europa de l'any 2000: "Balears: megaparc telemàtic i tecnològic" vinculat a la Universitat».

En convulsa quarta legislatura autonòmica, fan discurs d'investidura tres presidents autonòmics.

En el darrer discurs de Gabriel Cañellas, aquest fa una referència especial als aspectes de la convergència econòmica derivada del tractat de Maastricht. Concretament manifesta:

Balears es troba en una situació diferent, que han millorat molts de llocs en el rànquing europeu i que les Balears es troben en condicions de plena integració dins la Unió europea. [...] Balears som la comunitat més europea d'Espanya, tant des del punt de vista econòmic com des del punt de vista social. Maastricht fixa només quatre requisits per entrar en aquesta tercera fase de la unió econòmica i monetària, alguns d'ells depenen totalment de la política central espanyola: la inflació i el tipus d'interès. Els dos requisits restants: dèficit pressupostari i deute públic i la resta de paràmetres que la Unió analitza per fer el rànquing comunitari, Balears el compleix a la perfecció en tots els indicadors econòmics que exigeix la Unió Europea. En el conjunt europeu, Balears continua cada dia pujant-hi llocs. Fa alguns anys ens trobàvem sobre un 110, situant en 100 la mitjana europea, i la progressió del PIB durant aquests quatre anys ha estat 115, 117, 120, 125, l'any passat [...].

També fa referència al constant creixement del PIB fruit del dinamisme intern de l'estructura econòmica. Així i tot remarca com a handicap més important l'excessiva dependència d'activitats terciàries, concretament del turisme, que fan que les Balears depenguin sempre de l'exterior.

Un mes després, el juliol, pren possessió Cristòfol Soler, que, per desavinences amb el seu propi grup parlamentari, el PP, només durarà un any en el càrrec.

En el seu discurs fa una breu referència a distints aspectes derivats de la integració, concretament en matèria turística, de comerç i indústria i d'agricultura.

Pel que fa al turisme, diu que el futur de les illes serà fonamentalment turístic i que s'han d'aprofitar els avantatges del teletreball per tal de superar l'obstacle de la insularitat. Aposta

per una economia productiva mediambientalista per protegir el principal avantatge competitiu de Balears.

En matèria de comerç i indústria creu important fomentar l'accés de les petites i mitjanes empreses al Banc Europeu d'Inversions i al Fons Europeu d'Inversions com a mètode per combatre els problemes derivats del fet insular.

I, pel que fa a l'agricultura, considera prioritari per al sector intensificar la informació i l'assessorament sobre els ajuts per al sector dels fons comunitaris.

El mes de juny de 1996 pren possessió Jaume Matas, fins llavors conseller d'Economia del Govern de la CAIB.

En el seu discurs agraeix a tots els grups polítics la bona predisposició i diàleg, fonamental per aconseguir que el Raiguer fos inclòs dins l'objectiu 2 dels fons estructurals.

Anuncia que el seu govern mantindrà la política de relacions amb Europa que duu l'Administració autonòmica des del 1986. Sense oblidar la pertinença a Espanya, diu, s'ha de destacar la vocació europea de les illes. «La relació amb Europa i les seves repercussions constituiran un dels eixos essencials de l'acció de govern. S'exploraran les possibilitats de relació amb Còrsega i Sardenya dins el fòrum de les illes de la Mediterrània occidental per plantejar postures comunes davant la Comissió Europea.»

L'any 1999 s'inicia la cinquena legislatura, la del Pacte de Progrés. Es formà un Govern presidit per Francesc Antich, del PSIB-PSOE, i amb membres del PSM-EN i EU/EV. En el discurs d'investidura d'Antich no hi trobam referències globals al procés d'integració, si bé en els programes sectorials es plantegen un conjunt de polítiques concretes de tipus territorial, econòmic i social.

A la sisena legislatura, que comença el juny del 2003, el que tornarà a ser president de les Illes Balears, Jaume Matas, del PP, fa referència a la integració europea amb aquestes paraules:

[...] Importància de l'enteniment entre institucions en benefici dels ciutadans. Importància que es pugui aconseguir d'aquesta relació amb l'Estat i amb l'Administració europea el finançament necessari per aconseguir les solucions dels problemes de transport, energia, infraestructures, etc. [...]. En cinquanta anys s'ha passat a una economia de serveis, símptoma de modernitat i d'adequació a la divisió europea del treball, en part obligats per la nostra condició insular. Aquesta transformació ha estat possible gràcies al turisme.

Del conjunt de debats d'investidura, es dedueix que els aspectes econòmics, sobretot els referits a l'economia de serveis, i la reivindicació de més i millors infraestructures per superar dèficits històrics i adequar-se al fort creixement del turisme i de la immigració, són els temes bàsicament tractats de la relació Balears-institucions de la Unió Europea.

La reivindicació de la llengua catalana en el si de la Unió Europea també es fa des del Parlament de les Illes Balears, sobretot a les dues primeres legislatures autonòmiques (entre 1983 i 1991), etapes sense majoria absoluta, si bé amb Govern del PP.

De l'acció de govern respecte al procés d'integració, tal vegada es puguin destacar tot un conjunt de qüestions, referides bàsicament al que esdevindrà el principal instrument en la relació de Balears amb Europa, el Centre Balears Europa.

L'any 1985 el Govern balear, la Universitat de les Illes Balears i la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de Balears van constituir el Centre de Documentació Europea, de conformitat amb l'Oficina de la Comissió Europea a Madrid i amb el seu beneplàcit. Els principals objectius, plasmats en els seus estatuts, es poden agrupar en tres grans línies:

Centre de documentació europea; banc de dades i d'informació sobre temàtica empresarial, professional i social en connexió amb les principals bases de dades d'Espanya, Europa i internacionals, i centre de formació i d'informació sobre els temes europeus a estaments universitaris i docents, com també en general a tot el públic interessat en aquesta problemàtica.

En aquests primers moments, l'activitat es va centrar en la formació i informació sobre la CEE.

L'any 1988 va ser el primer que es va celebrar el Dia d'Europa. El 9 de maig es commemora la Declaració de París feta per Robert Schuman, que fou l'origen de la Comunitat Europea i l'Oficina de la Comissió Europea a Espanya demanà als diferents governs autonòmics que es fessin ressò d'aquest esdeveniment.

Aquest mateix any s'incorpora al Consorci CDE la Cambra de Comerç.

L'any 1990 es va obrir un nou servei empresarial europeu: l'Eurofinestreta. Aquest servei consistia a donar informació especialitzada a petites i mitjanes empreses i potenciar el contacte entre empreses a la CEE mitjançant la xarxa de la cooperació empresarial.

L'any 1994 es modificaren els estatuts per tal de millorar la participació de les entitats en el Centre i també amb l'objectiu de tenir una major influència a Brussel·les, creant un *lobby*. Es crea una nova imatge corporativa del consorci, el Centre Balears Europa.

Aquest, es convertiria ben aviat en un òrgan únic de gestió davant Brussel·les, en tant que integra totes les administracions públiques de les Illes Balears que tenen relacions amb el món social, empresarial i acadèmic.

L'any 1995, en el desè aniversari del consorci, es va donar un nou impuls a l'activitat del centre, creant els departaments de Relacions Institucionals i Estratègia Regional i el Departament de Coordinació IMEDOC (Illes del Mediterrani Occidental). Aquest és un *lobby* format per les regions de Balears, Còrsega i Sardenya, amb unes característiques similars i amb l'objectiu de crear un marc estable de cooperació entre elles i també de fer partícips les altres illes mediterrànies de les reivindicacions i aportacions relacionades amb la construcció europea i el desenvolupament d'aquesta zona del Mediterrani.

El 1996 s'obria l'oficina del CBE a Brussel·les, que actuaria amb una doble vessant, com a representació institucional i com a assessorament empresarial. Cal assenyalar que el president del Govern de la CAIB, Cristòfol Soler, va confirmar que actuaria com a *lobby* turístic.

Aquest any va ser important el suport tècnic que es va donar al Govern per tal de la consecució d'un reconeixement específic dels desavantatges que genera la insularitat en el marc de la Unió Europea.

L'any 1997 es va materialitzar aquest reconeixement amb la inclusió en el Tractat d'Amsterdam d'una declaració annexa sobre les mancances que implica la insularitat, que també estableix «l'obligació que la legislació comunitària arbitri mesures específiques a favor d'aquestes regions amb la finalitat d'integrar-les millor en el mercat interior en condicions equitatives».

El 1998 fou crucial pel que fa al procés d'integració comunitària (l'Agenda 2000, el reforçament de la competitivitat, el funcionament del mercat únic, el pas a l'euro, l'aproximació de la Unió als seus ciutadans, etc.), i les Balears es preparen intensificant l'activitat del Centre per tal d'acostar-se de cada vegada més a Europa.

L'any 2000 s'obren punts d'informació europea a Menorca, Eivissa i Formentera.

L'any 2001, en què es va aprovar el Tractat de Niça, el Govern de les Illes Balears, respecte de la nova política monetària, va encomanar al CBE la redacció del Pla director per a la implantació de la moneda única a les Illes Balears. És de destacar les diferents campanyes informatives referents a l'euro.

El 2002, l'oficina del CBE allotjà la Delegació del Govern a Brussel·les, de nova creació.

El 2004, l'IMEDOC passa a anomenar-se EURIMED, format per Còrsega, Sardenya, Sicília, Balears i Creta.

També es va subscriure la Declaració constitutiva de l'Euroregió Pirineus Mediterrània, que neix com a iniciativa conjunta dels governs d'Aragó, Catalunya, Illes Balears i Consells Regionals de Llenguadoc-Rosselló i Migdia-Pirineus. La vocació final d'aquesta és esdevenir un pol d'innovació i creixement sostenible basat en la connexió entre els centres industrials, científics i tecnològics.

Per tant, al llarg de tots aquests anys, i fins avui, l'activitat del CBE s'ha diversificat i intensificat. A la tasca de representació institucional i de suport tècnic a la feina del Govern de les Illes Balears, s'han de destacar els aspectes de suport empresarial i també de formació. En els darrers anys s'han incrementat el nombre de beques per a estudiants i també el suport a la mobilitat tant pel que fa als estudiants com als mateixos treballadors.⁴

Una anàlisi senzilla del conjunt d'actuacions que coneixem, ens duu a observar grans mancances en els plantejaments que es fan des del Govern de les Illes Balears. Tal vegada, a manera de pinzellada, podríem reflexionar damunt els resultats concrets dels treballs respecte de l'espai mediterrani, la problemàtica nord-sud, etc. Des d'un punt de vista econòmic, cultural i social, també s'ha de recalcar el gairebé nul esforç d'integrar l'espai mediter-

4. *Memòria Centre Balears Europa 1986-2006*, Palma, 2006.

rani nord-occidental, l'eix mediterrani per excel·lència. La col·laboració entre el Govern de les Illes Balears, el Govern de la Generalitat de Catalunya i el Govern de la Generalitat del País Valencià ha estat escàs. Amb les institucions representatives de la Catalunya Nord, encara més escàs.